

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

17. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 5 | jún 2015

AKTUÁLNE V OBCIČo sa deje
v našej obci?

2

ZAUJÍMAVOSTISlovenské
a naše

6

SPOLOČENSKÁKRONIKA
Obete varujú

14

ŠPORTPrvý Lupčiansky beh
s prekážkami

15

MDD v Lupči

Za pekného počasia a v príjemnom prostredí parku sa zišli defúrence s rodičmi i starými rodičmi, aby spoločne oslávili Medzinárodný deň detí.

Najkrajšie na celej akcii bolo to, že deti sa zabávali a s veľkým nadšením sa púšťali do pripravených súťaží a hier.

Všetci, ktorí pripravili toto čarovné dopoludnie, dali do neho kus seba, robili to s láskou a patrí im obrovské ĎAKUJEME. A to je to krásne.

ED, foto eg

Čo sa deje v našej obci?

Po úspešnej rekonštrukcii chodníka na Cambelovej ulici sa opravy dočkala aj ulica 1.mája. Po odstránení kovového zábradlia, osadení obrubníkov a zámkovej dlažby prišli na rad lavičky. V blízkej dobe k nim pribudnú i nové smetné koše. Úpravy chodníkov si vyžia-

dali nemalé finančné prostriedky z obecnej kasy a ak má toto všetko slúžiť občanom, je na nás, ako sa budeme správať. Pretože, ešte nie je chodník ani odovzdaný do užívania obci a už sme museli na novo osadenej lavičke vymieňať dosku na sedenie. Preto moja prosba

smeruje k obyvateľom ulice 1.mája a príslahých ulíc. Všímajte si dianie okolo seba a keď je to potrebné nebojte sa upozorniť, prípadne volať 158. Vandalizmus sa v našej obci rozbehol a aj takýmto spôsobom ho môžeme eliminovať.

eg, foto eg

Drzosť

Na to, že šoféri parkujú svojimi vozidlami v našej obci kadejako, len nie podľa predpisov, sme si pomaly aj zvykli. Ale keď niekto zaparkuje svoj bavorák ako tento vodič na fotografii, čo k tomu dodať. Odstaviť svoje auto rovno na chodníku, pred vchodom do zdra-

votného strediska, je viac ako drzé. Však nech si mamičky s kočíkami, chorí a starí ľudia poradia, ako vedia, keď sa chcú dostať k svojmu lekárovi. V prípade, ako je tento, treba okamžite volať 158. Bloková pokuta nezodpovedného vodiča isto neminie.

eg, foto eg

Stanovisko

Okresný dopravný inšpektorát našu žiadosť o obmedzenie prejazdu ťažkých motorových vozidiel nad 12 t označil ako bezpredmetnú (viď stanovisko). Preto sme využili možnosť a podali žiadosť o kontrolu dodržiavania zákazu jazdy nákladným motorovým vozidlám nad 12 t na ceste č. III/066 42,

ktorá vyplýva zo zákona č.8/2009 Z.z. Adresovali sme ju priamo na riaditeľa okresného dopravného inšpektorátu a riaditeľa poriadkovej polície a žiadali o častejšiu kontrolu prejazdu ťažkých motorových vozidiel cez našu obec. Do termínu vydania tohto čísla LZ sme stanovisko neodbržali.

eg

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Banskej Bystrici
okresný dopravný inšpektorát
Okružná 19, 974 99 Banská Bystrica

Obec Slovenská Ľupča		Obec Slovenská Ľupča	
Datum: 21. 06. 2015	Podľa čísla: 609 / 2015	Číslo sprisy:	Námestie SNP 13
Príslušnosť:	Vybavenie: EG	976 13 Slovenská Ľupča	

Váš list číslo/zo dňa: 665/2015 zo dňa 14.04.2015 Nake číslo: ORPZ-BB-ODI-1-138/2015-ING Vybavuje: lpt. Ing. Hofnerová Banská Bystrica 18.05.2015

Vec
Obmedzenie prejazdu ťažkej tranzitnej dopravy na ceste č. III/2427 (III/066 42), doplnenie trvalého dopravného značenia - s t a n o v i s k o

Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici obdržal projektovú dokumentáciu spolu so žiadosťou o vyjadrenie k doplneniu trvalého dopravného značenia na ceste č. I/66 a na ceste č. III/2427 (III/066 42) na obmedzenie prejazdu ťažkej tranzitnej dopravy na ceste č. III/2427 (III/066 42), ku ktorej po preštudovaní dáva nasledovné stanovisko:

Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol od nadobudnutia účinnosti mnohokrát doplnený. Jednou z jeho zmien bolo aj doplnenie zákona o zákaz jazdy nákladným motorovým vozidlám nad 12 t na všetkých cestách III. triedy (§ 39 ods. 4 z. č. 8/2009 Z. z.). Keďže Vami požadované obmedzenie prejazdu nákladných motorových vozidiel nad 12 t po ceste č. III/2427 (III/066 42) už teraz rieli samotný zákon o cestnej premávke, doplnenie dopravného značenia stratilo svoje opodstatnenie a pokiaľ určitý príkaz, zákaz alebo obmedzenie vyplýva zo všeobecných ustanovení pravidiel cestnej premávky, tento sa duplicitne nezoznačuje dopravným značením. Na základe vyššie uvedeného dopravný inšpektorát považuje doručené žiadanie za bezpredmetnú a nesúhlasí s duplicitným vyznačovaním zákazu vyplývajúceho priamo zo zákona č. 8/2009 Z. z. So žiadosťou o vykonávanie kontroly dodržiavania zákazu jazdy nákladným motorovým vozidlám nad 12 t na ceste č. III/2427 (III/066 42) sa môžete obrátiť na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Banskej Bystrici na riaditeľa dopravného inšpektorátu ako aj na riaditeľa poriadkovej polície.

Jeden projekt dopravného značenia posielame späť, druhý ostáva založený na dopravnom inšpektoráte pre služobné účely.

Príloha: projekt dopravného značenia

66
Mjr. Mgr. Jozef Gollan
riaditeľ

Tel/fax: +421 096 160 3511 / +421 096 160 3509 E-mail: Internet: www.mzv.sk IČO:

Spracovanie PET fliaš

V marcovom vydaní Lúčianskych zvestí sme uverejnili článok o triedení separátov. PET fľaše sú výrobky antropogénneho charakteru, a preto je veľmi dôležité ich ďalšie využitie. Po vytriedení podľa farieb a vyčistení sú PET fľaše pripravené na spracovanie. Ich re-

Z PET sa v recyklačných závodoch stáva regranulát, ktorý slúži ako polotovar na výrobu nových PET

Hotové predlisky, vyrobené z regranulátu. Z nich sa následne vyfukujú nové PET, to však už priamo v potravinárskych závodoch, kde sú plnené – závod General Plastic, a. s. Kolárovo

Dopravníkový pás na separačnom zariadení, ktorý prenáša plasty na triediacu linku (SITA Slovensko, prevádzka Levice)

Separáčne zariadenie, kde sa priamo triedia plasty (SITA Slovensko, prevádzka Levice)

cyklácia začína mletím na vločky a pokračuje ich praním. Tieto sa následne spracujú na regranulát, z ktorého sa vyrobia predlisky. Takýto produkt putuje k plničom minerálok a nápojov. Tam sa priamo vyfukujú na potrebnú veľkosť a tvar podľa formy. Je to hlavne z ekonomických dôvodov, prepa-

vajú sa takto vo veľkých množstvách s malým objemom.

Na fotografiách môžete vidieť proces, ktorým pet fľaše prechádzajú, kým sa dostanú zase k nám.

Informáciu a foto dodala Mgr. Jana Nékýová, Recyklácia a využitie odpadov Slovenská republika, obchodný manažér spracovala eg

Vytriedené a zlisované balíky, pripravené na spracovanie – recykláciu

Triedime?

Tento „pevný domový odpad“ sme našli pripravený pre odvoz smetiariom. Stále píšeme a hovoríme o triedení druhotných surovín, máme zberný dvor, ale je veľa občanov, ktorým to asi nič nehovorí, jednoduchšie je všetko vynosiť na ulicu, veď smetiari odvezú. Množstvo odpadu a poplatky za jeho likvidáciu narastajú, doplácame predovšetkým my, ktorí poctivo platíme za odvoz. Žiaci v škole v rámci „Zelenej školy“ chodia po prírode a upozorňujú nás na nelegálne skládky, robíme osvetu aj v Lupčianskych zvestiach.

Kedy si už konečne začneme vážiť naše životné prostredie?

Text + foto ED

Kto to bol?

Takýto pohľad a tomuto podobné nachádzame v našej obci často. Tentoraz je vinník známy. Jeden síce pekný, ale bezprízorný bielo-hnedý psík, bývajúcí na Námestí SNP, ktorého „pána“ poznajú skoro všetci občania. Údajne havko rád uteká z domu, tak čo...

Poradte, čo s tým, keď dohovor majiteľovi nemá účinok.

ED

Záchrana prišla včas

My, skôr narodení, si pamätáme bocianie hniezdo na stĺpe v parku za kultúrnym domom. Aby bociany viac súkromia a hlavne kľud, osadil sa náhradný stĺp pre hniezdo v záhrade evanjelickej fary. Očividne sa bocianom v našej obci páči, pretože sa sem každoročne vracajú. I tento rok je hniezdo plné mláďat. Odhadujeme, že ich je 4-5. Presne to určiť nevieme. Či už mama bocianica, alebo nepozornosť, či zvedavosť malého bociana spôsobila, že jeden z nich vypadol z hniezda.

Občania nám to nahlásili, kontaktovali záchranárov a ako to dopadlo vidíte na našich fotozáberoch.

eg, foto eg

Pozvánka

na slávnostné vyhodnotenie najúspešnejších a najaktívnejších žiakov, ktoré bude 29. júna 2015 o 16.00 hod. v Miestnom kultúrnom stredisku Slovenská Lupča.

Stalo sa tradíciou našej školy, že žiaci s talentom, schopnosťami a zručnosťami, vďaka ktorým úspešne reprezentujú školu nielen v predmetových olympiádach – vedomostných súťažiach, ale aj v oblasti kultúrnej a športovej či už v školských, regionálnych, krajských, ba aj celoslovenských kolách, bývajú verejne odmeňovaní Rodičovskou radou pri ZŠ Sama Cambela Slovenská Lupča na návrhy členov MZ a PK pri Základnej škole Sama Cambela.

ZŠ Sama Cambela

Zaujímavosti k obnove horného nádvorja Hradu Ľupča: 4. časť „Tympanón s ciferníkom“

Typickými znakmi klasicistickej architektúry je pravidelnosť, symetria a geometria. Na hrade sa tento štýl prejavuje najmä na trojuholníkovom tympanóne. Jeho klasicistický tvar nadväzuje na architektúru antického Ríma, ktorého stavby mali rovné línie a trojuholníkové štíty.

Klasicizmus sa na hornom hrade začal uplatňovať koncom 18. storočia a bol súčasťou jedenástej stavebnej etapy hradu. Cieľom tejto etapy bolo zvýšenie komfortu a pohodlia pre úradníkov, ktorí pracovali na hrade. Ako som v minulom článku uviedol, v tejto etape boli dobudované arkádové chodby na východnej strane horného nádvorja, a to konkrétne medzi donjonom a delovou baštou. Nadstavané bolo aj druhé podlažie arkádových chodieb a nad stredným poľom novej arkády bol umiestnený tympanón s otvorom na hodinový ciferník. Vrchná časť bola obohatená o cibulkovú vežičku, ktorá bola v tomto období pokrytá pôvodnou šindľovou krytinou. Vo vežičke je v súčasnosti umiestnená presná replika zvonu, odliateho v dcérskej spoločnosti ŽP a. s., v ŽDASe a. s. Pôvodný zvon bol na hrade umiestnený v roku 1657 jeho vtedajším majiteľom, uhorským palatínom Františkom Wesselényim. Originálny zvon bol už v roku 1672 opísaný ako puknutý a v súčasnosti sa nachádza v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici.

Vráťme sa však ku klasicistickým zásahom, ktorých prezentácia bude predmetom obnovy horného

Arkádová chodba s tympanónom

nezachoval. Zaujímavá je zadná strana, na ktorej bol odhalený nápis, písaný ceruzkou „Fecit Aloys Goc (?), Koregho di 14 Septembri Anno 1832, Sub D. Povisore, O Nicolao Frits“.

Návrh obnovy počítá s dvomi variantmi. V rámci prvého sa uvažuje o osadení terča na pôvodné miesto s tým, že bude očistený od depozitov, zapetrifikovaním drevených častí a upravený povrchovým ochranným náterom tak, aby nedochádzalo k ďalšiemu poškodeniu. Druhý variant počítá s dôkladným očistením, upevnením zvlakov, konzervovaním dreva a následným vystavením v rámci expozícií Hradu Ľupča. Tým by sa tento drevený terč nahradil novým ciferníkom podľa usmernenia odborných pracovníkov. Prvky výzdoby tympanónu budú reštaurované totožne ako parapety, piliere a arkádové oblúky. Tieto časti budú zdobené červenou farbou a lemy pasparty budú tvorené bielou farbou. Plošná výzdoba arkádových chodieb bude realizovaná obdobne ako iné arkády, čiže zrkadlovou výzdobou v prifarbenej omietke so štruktúrou. Určená farebnosť, ktorá bude použitá pri rekonštrukcii fasád, tak plne rešpektuje zistenia pamiatkových výskumov.

autor: Mgr. Vladimír Homola, kastelán Hradu Ľupča

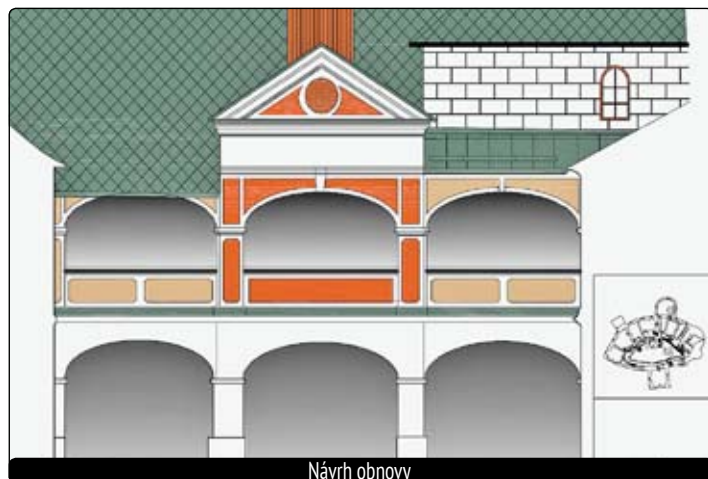
zdroje: Akad. mal. Miroslav Šurin a kol., Reštaurátorský výskum horného nádvorja, 2015,

Akad. mal. Jozef Dorica,

Reštaurátorský výskum, 2003

Ing. arch. Ivan Gojdič,

Architektonicko-historický výskum, 2003

Návrh obnovy

nádvorja. Počas výskumu bol demontovaný a očistený drevený terč, ktorý pôvodne slúžil ako ciferník hodín, umiestnených v centrálnej časti tympanónu. Drevený kruh je vytvorený z dosiek pravdepodobne spojených na pero a drážku. V strede je situovaný malý otvor, kadiaľ bola vedená oska od hodinového stroja k hodinovým ručičkám. Na čelnej strane sú jasne identifikovateľné stopy bieleho náteru, prekrytého tromi sústredenými kružnicami. Po obvode kruhu sú klince, ktorými bol kruh pripevnený k murívu a pravdepodobne týmto spôsobom bol upevnený aj ciferník s číslicami, ktorý sa však

Drevený terč – zadná strana s datovaním

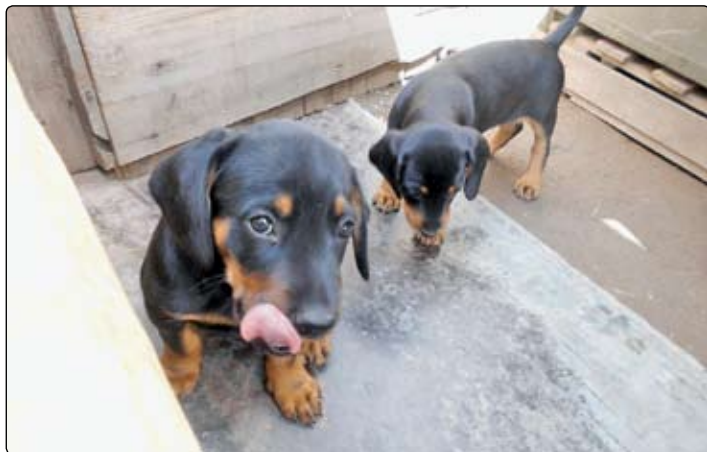
Slovenské a naše

Vážený čitateľ Lupčianskych zvestí! Rozhodol som sa spes-triť náš časopis príspevkom „Slovenské a naše“. Prečo taký názov? A o čom bude? Článok bude o našich štyroch národných plemenách psov. Ich kolíska je medzi Dunajom a Tatrami, a preto sú právom naše.

Prvého zo štvorice našich národných plemien psov by som predstavil čitateľom naše najstaršie plemeno psov SLOVENSKÉHO KOPOVA. Prvé písomné zmienky o kopovoch sú zo 17. storočia. Zakazuje sa v nich jeho kríženie s inými psami. To naznačuje, že už vtedy boli snahy o zachovanie čistoty KOPOVA a dôvod bol isto jeho vynikanie nad ostatné plemena psov. Isto je dôkaz, že dnešný SLOVENSKÝ KOPOV vznikol selekciou pôvodného chovu bez primiešania

inej krvi. Na začiatku cieľavedomého chovu SLOVENSKÉHO KOPOVA bol 12. – 13. september 1936, keď v Banskej Bystrici sa z iniciatívy nestorov Slovenskej poľovníckej kynológie Kolomana Slimáka

a Andreja Renču sa uskutočnila prvá prehliadka SLOVENSKÝCH KOPOVOV, na ktorom odborníci vybrali vhodné typy pre ďalší kontrolovaný chov. Prvé zápisy KOPOVOV do plemennej knihy a vydávanie rodokmeňov začalo od roku 1940, keď bola založená SLOVENSKÁ PLEMENNÁ KNIHA PSOV.

V roku 1942 sa aj maďarskí kynológovia pokúšali o vypestovanie „maďarského kopova“, pri čom chceli použiť KOPOVA z „hornej zeme“, ako nazývali Slovensko, prišli však neskoro. Na Slovensku sa už pre rozvoj a zušľachtenie slovenského kopova urobilo toľko, že sa tu nedalo negovať administratívnymi opatreniami ani typickou maďarskou pribojnosťou. Kynologický svet začal uznávať SLOVENSKÉ KOPOVY ako samostatné plemeno poľovníckych psov v roku 1963, keď Medzinárodná kynologická federácia štandardom číslo 243 potvrdila snahy slovenských zanietencov o utvorenie a uznanie tohto plemena vo svete. Cesta k dosiahnutiu tohto cieľa vôbec nebola ľahká. Slovenskí poľovnícki

kynológovia museli vynaložiť veľa námahy, kým sa im podarilo presvedčiť kynologický svet, že v krajine medzi Dunajom a Tatrami už stáročia existuje plemeno polov-

ných psov, odlišné od dovtedy známych plemien s vynikajúcimi vlohami na využitie pri love zveri.

Slovenský kopov je temperamentný, ostrý hlavne k diviacej zveri, ale aj k šelmám 2 – 3 ostré kopovy dokážu v pohone durieť aj medveďa. Jeho dobrá vlastnosť je vytrvalosť a orientácia v teréne. Kopov sa vie vrátiť ku gazdovi aj z niekoľko kilometrovej vzdialenosti. A vytrvalosť? Kopov môjho otca BODRÍK – Štítnik (chovná stanica) – doma sme ho volali LESAN, držal na mieste a zabrečával diviaka celých 40 minút. Svojomu pánovi je slovenský kopov oddaný ako pri love tak aj v domacom prostredí. Priateľsky a prítulne sa správa aj k jeho rodine. Dobře vedený kopov je pre deti výborným kamarátom a ochrancom. Pre svoju povahu je aj dobrý strážca a vašu návštevu vám vždy hlasito oznámi. Je potešujúce,

že od roku 1989 záujem o chov slovenského kopova prerástol rámec jeho pôvodnej vlasti. Dnes sa so slovenským kopovom stretne v Čechách a na Morave, v Nemecku, Chorvátsku, Slovinsku, Taliansku, Rakúsku, Francúzsku i v ďalších krajinách Európy, pri čom v Českej republike, Nemecku a Chorvátsku majú vlastné kluby chovateľov slovenských kopovov.

Vo veľkej obľube sa teší nielen pre svoj ušľachtilý exteriér, dobré povahové vlastnosti, ale (a najmä) pre poľovnícke vlohky. Slovenský kopov môže absolvovať skúšky „duríčov“, pričom musí úspešne absolvovať 14 disciplín. Taktiež môže absolvovať predbežné farbiarske skúšky na dohľadanie postreľenej zveri.

SLOVENSKÝ KOPOV je, ako som už napísal, spojený s nami Slovákmi už stáročia. Dokazuje to aj jeden veľmi zaujímavý príbeh, ktorý by som rád čitateľom ponúkol v ďalšom čísle časopisu.

Lakomčík Roman

Zdroj: Albin Latko, Poľovnícke príbehy z autovrovej kroniky, Vydavateľstvo: Abrad, 2005

„Žabiatka“ zo ZUŠ opäť úspešné

Detské Chalupkovo Brezno je divadelná súťaž, ktorá má už deväťročnú tradíciu. S deťmi z Muzikolandu sme tento rok išli na skusy prvý krát. Čakal nás pekný výlet, ktorý sme si užili aj my dospeláci, ale hlavne deti. Súťaž sa konala 20. mája v Brezne na pôde Základnej školy s Materskou školou a okrem nás sa do súťaže zapojilo ďalších sedem divadelných súborov. Nehodnotili sa len divadlá, ale aj výtvarné práce detí, ktorých tam bolo neúrekom. Do budúca je to určite inšpirácia pre nás, zapojíme sa nielen divadlom, ale čo to aj nakreslíme.

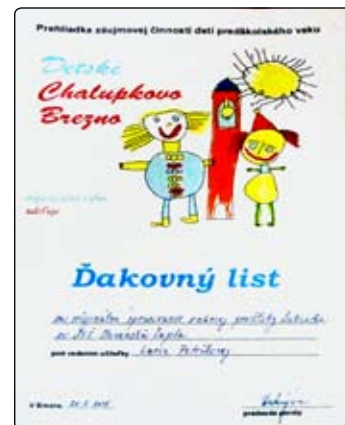
Ako to prebiehalo? Deti sa opäť na chvíľu premenili na žabiú rodinku, krokodíla, mušku a bociana, obliekli sa do kostýmov a svojím vystúpením pobavili obecenstvo, aj porotu. Po vystúpení nás čakal skvelý zumba program, obed, odych a samozrejme vyhodnotenie.

Ani z tejto súťaže (podobne ako pred mesiacom z Banoviec nad Bebravou) sme neodchádzali naprázdno, podľa slov poroty a divákov- suverénne odohraté predstavenie zaslúžene získalo cenu za originálne spracovanie známej predlohy Žabiatko od Ľudmily Podjavorinskej. Opäť sme dostali kopolu spoločných pekných cien a diplomov. Po vyhodnotení sme sa my učiteľky zúčastnili odborného seminára s porotou, kde porota v nás ešte viac umocnila dobré pocity z predstavenia. Slová chvály nás pohladili na dušu, ale zároveň vieme, že sú zaväzujúce a nesmieme zaspať na vavrínoch.

Počas seminára, trávili s deťmi čas obetavé a trpezlivé mamy- Katka Fodorová a Mária Zátrochová-

ĎAKUJEME! Spoločne si pozreli nové ceny, okukali areál školy a zahrli sa vonku na preliezkach, veď počasie bolo ideálne. Výlet do

Brezna sa vydaril a v poobedných hodinách sme sa vrátili domov.

Nestihli sme zabaliť kostýmy z breznianskej akcie a hneď v sobotu 23. mája nás čakala ďalšia- Turičný jarmok v Slovenskej Lupči. Aj keď našim celodenným sprievodcom bol dážď, nepokazilo nám to náladu a žabiatka boli opäť na scéne. V Dome remesiel si odohrali scénku opäť v originálnom prevedení, s vtipnými prvkami improvizácie.

Školský rok sa pomaly blíži ku koncu, bol bohatý na rôzne akcie, ktoré v nás zanechali príjemné pocity a spomienky. Preto deťom už teraz predčasne želáme veselé prázdniny a zaslúžený odych.

Lucia Petříková

Deň v našom hlavnom meste

Dňa 3. júna 2015 sme sa my siedmáci a žiaci 8. C zúčastnili na exkurzii do Bratislavy pod vedením p. učiteľky Pastýrovej, Slobodníkovej a Maloveskej. Kvôli dlhej ceste sme si museli privstať, avšak nikto s tým nemal problém, pretože sme vedeli, že to bude stať za to.

Naša prvá zastávka v meste Bratislava bola budova RTVS, kde nám veľmi sympatická a už niekoľkoročne známa sprievodkyňa pani Ružová ukázala rôzne štúdiá, vrátane toho virtuálneho, ktoré nás nadchlo najviac. Vďaka tomu sme mali jedinečnú možnosť zistiť, ako to vyzera mimo obrazovky.

Ďalšia zastávka bola budova par-

lamentu, kde sme pri vstupe museli prejsť detektorom kovov. Po veľmi pútavej prednáške sme mali možnosť vyskúšať si na Výbore pre poľnohospodárstvo a životné prostredie s poslancami pánom Fecom a pánom Mičovským simuláciu rokovania v kauze zavedenia dvoch rokov prázdnin, kde prekvapivo takmer všetci hlasovali proti.

Tretou zastávkou bol hrad Devín, kde sme si vypočuli pútavý výklad

a pozreli sme si zrúcaniny starobylého Devína či sútok dvoch riek – Moravy a Dunaja.

Nasledujúcou zastávkou bol automobilový závod Volkswagen. Toto bola chvíľa skôr pre chlapcov, ale aj dievčatá si predsa len prišli na svoje. So sprievodkyňou sme nazreli priamo do výroby. Mnohí z nás si v duchu pomysleli, aké skvelé by bolo pracovať na takomto mieste.

Napokon sme sa presunuli do Sta-

rého mesta, kde sme uvideli mnohé známe historické budovy – divadlo, univerzitu, múzeá – námestia a fontány, najužší dom a prešli sme popod Michalskú bránu.

Neskôr nasledoval vysnívaný rozchod v nákupnom centre Eurovea. Potom sme trochu proti svojej vôli nastúpili do autobusu a vydali sme sa na cestu domov. Neskoro večer sme sa všetci unavení, ale s úsmevom vrátili domov. **Michal Bilanin, 7. A**

Na návšteve u Agiho

Drvo ako najdostupnejší prírodný materiál sprevádzalo človeka celým životom. Dokonale poznal jeho vlastnosti, ktorým prispôbil techniky opracovania. Remeselníci aj umelci drevu dávali a dodnes dávajú rôznu podobu. Aj naši žiaci sa na hodinách regionálnej výchovy veľa dozvedajú o lupčianskych remeslách, remeselníkoch a ich výrobkoch. Tieto vedomosti sú teoretické, a tak veľmi radi privítame možnosť so žiakmi si prakticky niečo vyskúšať. Takúto príležitosť sme mali u Andreja Gondu, ktorý nás niekoľko populudní u seba doma vo dvore veľmi ochotne zaslávcoval do výroby píšťalky tradičnými nástrojmi a mnohí naši žiaci prvýkrát v rukách držali hoblík, dláto, nebožiček či vrták. Aj touto cestou sa mu chceme ešte raz poďakovať a ak chcete vedieť, ako sa nám páčilo, tu je niekoľko postrehov žiakov.

Marek Kochan: Bola tam naozaj zábava. Pán Gonda nám rozprával rôzne vtipy, no ukázal nám aj to, akými nástrojmi sa vyrábajú píšťalky a fujary. Niektoré nástroje sme si mohli aj vyskúšať a „vyrobiť“ si vlastnú píšťalku (ale iba začať, lebo výroba trvá oveľa dlhšie). Dozvedeli sme sa naozaj zaujímavé veci.

Július Oláh: Mne sa tam veľmi páčilo. Zaujala ma hlavne fujara, nielen preto, že na nej ujo Gonda hral, ale najmä preto, že bola sku-

točne krásna. Mali sme možnosť vyrobiť si píšťalku a vyskúšať si vrtanie do dreva. Zábavné bolo hľadanie nástrojov, ktoré pred nami ujo skryl a my sme ich museli nájsť.

Martin Kubička: Boli sme na návšteve u jedného pána, ktorý vyrába píšťalky a iné drevené ľudové dychové nástroje. Na začiatku nám ukázal a vysvetlil postup pri ich výrobe. Potom sme sami mali možnosť vyrobiť si píšťalku a používať pri tom skutočné nástroje. Popritom sme sa rozprávali o mnohých zaujímavých veciach. Ujo Gonda bol k nám milý a veľmi zábavný.

Ivona Petříková: Bolo to úžasné. Najviac sa mi páčilo, ako sa robia píšťalky a fujary. O hudbe niečo viem, takže som si predstavovala, že medzi nástrojmi som doma. Ďakujem pani učiteľke, že nás tam vzala. Veľmi sa mi tam páčilo.

Jakub Poliak: Páčilo sa mi, ako nám ujo Gonda všetko vysvetlil a že nám ukázal, ako sa jednotlivé nástroje (píšťalky, fujary) vyrábajú. Veľmi zábavné bolo hľadanie nástrojov a náradia na výrobu píšťalk, ktoré boli ukryté po celej záhrade. Ďakujem za všetky nové informácie, ktoré som sa od neho dozvedel.

Rado Bartoš: Páčilo sa mi, keď sme liezli po rebríku, no ešte viac, keď sme mali možnosť vytvoriť si vlastnú píšťalku. Zábavné bolo aj hľadanie ukrytých nástrojov na výrobu fujary.

Mgr. R. Maloveská a žiaci 5. A

Atletika, naša láska...

„Nikoho nič nebolí? Svaly, lýtka, kĺby máte v poriadku?“ spýtala sa nás pani učiteľka Luptáková v utorok pred súťažou. V stredu 20. mája 2015 nás čakal náš veľký deň D, atletická súťaž družstiev a jednotlivcov. Šťastena nám priala. Družstvo dievčat skončilo na 3. mieste a postup do krajského kola si vybojovalo družstvo chlapcov, ktorí skončili na 2. mieste. V súťaži jednotlivcov 1. miesto získali:

Mário Lazenga – hod kriketovou loptičkou

Filip Bánovčan – skok do diaľky

Michaela Vyskočilová – vrh guľou

Budeme im držať palce, aby 2. júna 2015 na Štiavnickách v Banskej Bystrici nesklamali naše očakávanie a získali medailové umiestnenie.

Andrea Šariková, 7. A

Krajské majstrovstvá v atletike – 2.6.2015

Gratulujeme Máriovi Lazengovi /9.B/, ktorý na krajských majstrovstvách v atletike získal v hode kriketovou loptičkou /79, 84 m/ – 1. miesto, a tým si vybojoval postup na Majstrovstvá SR v atletike, ktoré sa uskutočnia 19.6.2015 v Nových Zámkoch.

Chvíľa oddychu pred záverečnou disciplínou – štafeta 4x60

Michaela Vyskočilová – 1. miesto, vrh guľou

Mário Lazenga – 1. miesto v hode kriketovou loptičkou – postup na MSR v atletike

Okienko Zelenej školy

Siedmci na exkurzii

Dňa 25. mája sme sa my siedmci rozhodli navštíviť v rámci environmentálnej výchovy Envirofilm a Ekotopfilm v Európa Shopping Center v Banskej Bystrici. Pýtate sa, čo to vlastne je? Reč je o 42. ročníku medzinárodného festivalu filmov o trvalo udržateľnom rozvoji Ekotopfilm a 21. ročníku medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm.

Ráno sme sa stretli pred školou a spoločne sme vyrazili k železničnej stanici na vlak. Po príchode do Banskej Bystrice sme sa vydali pešo do Európy. Pred kinom nás privítala organizátorka Linda a usadila nás v priestoroch kina. Zakrátko začal film. Bolo to veľmi zaujímavé a zároveň aj smutné sledovať, ako my ľudia kazíme a ničíme prírodu. Po skončení filmu začala zábavnejšia časť dňa. Najskôr sme si dali krátku rozcvičku na rozhybanie kostí a potom sme sa začali rozprávať o prírode, o životnom prostredí a o tom, ako môžeme pomôcť prírode a čo dobré pre ňu urobiť. Zhodli sme sa, že ešte nie je nič stratené a dá sa to zmeniť. Vyskúšali sme si pár cvičení a aktivít o recyklácii a životnom prostredí. Keď sme skončili, pobrali sme sa na vlak domov. Určite sa každému z nás tento deň páčil.

Justína Emma Debnáriková, 7. A

Poznáme svoju obec...

Panika, stres...Čo ak to nebudem vedieť? Kto bol Gašpar Tribel? Koľko obyvateľov má Lupča? Aká je jej nadmorská výška? Asi takto to vyzeralo 13. mája pred začiatkom nášho už tradičného siedmackého kvízu Čo vieš o Slovenskej Lupči.

Už niekoľko týždňov predtým o 7. ráno niektorí naši spolužiaci z iných tried ešte len prvýkrát otvárali oči, ležali v teplej postieľke, no my sme už tvrdo makali, písali scenár, zhaňali kostýmy a učili sme sa, aby sme toho o Lupči vedeli čo najviac. Už dva roky sme sa na

túto chvíľu veľmi tešili, no keď sme zistili, koľko času, učenia, námahy a nervov nás to bude stáť, nebolo nám všetko jedno.

Ale oplátilo sa bojovať, pretože ako výhra nás čakala krásna torta. No a šiestakom by sme chceli odkázať: Tešte sa! Zažijete toľko zábavy (možno aj vy pôjdete do školy na fúriku), dozviete sa veľa vecí o Lupči, a hlavne budete mať úžasný zážitok, na ktorý určite tak rýchlo nezapomeniete. Veľa šťastia!

Barbora Burgerová, 7. A

„Papierová pošta“

V čase všadeprítomných e-mailov a virtuálnej elektronickej komunikácie mali niektorí žiaci príležitosť zažiť ten pocit plný očakávania, keď sa otvára obyčajná papierová obálka s listami a pohľadnicami, ktoré ktosi vlastnoručne napísal a adresoval priamo im. Do 6. A v ZŠ Sama Cambela putovali tento školský rok zásielky od žiakov z Francúzska, Českej republiky a Poľska. Deti si vymieňali informácie o sebe, svojich záľubách, školách a regiónoch, kde žijú. S týmito školami sme sa skontaktovali v rámci programu

elektronických partnerstiev škôl eTwinning. Veríme, že takto vzniknú nové priateľstvá, ktoré budú pokračovať aj po poslednom júnovom školskom zvonení. Autor a foto: ZŠ

Spoznávame históriu... a nezabúdame

19. mája prišiel ten dlho očakávaný deň – exkurzia do poľského Oswięcim. Skoré ranné vstávanie netešilo nikoho z nás, ale aj napriek tomu sme to zvládli a už o 4.15 sme nastupovali do autobusu. Cestou sme poniektorí dospelávi nedostatok spánku, počúvali hudbu, rozprávali sa a raňajkovali. Náš sprievodca z autobusu nás bližšie oboznamoval s okolitou krajinou, ktorú sme pozorovali z okna. Ani sme sa nenazdali a boli sme na mieste.

Prvá zastávka bola Oswięcim. Už len nápis na vstupnej bráne „Arbeit macht frei“ nám naháňal strach. V jednotlivých budovách, blokoch sa nachádzali v zasklených

vitrínach tony vlasov, kufrov, milióny topánok, z ktorých každá mala kedysi svojho majiteľa. Z obrazov na stenách na nás pozerali vychudnuté tváre. Pri pohľade na všetky fotografie z nie tak dávnej minulosti, sa nám tislí slzy do očí.

Asi najdesivejším zážitkom bol vstup do plynovej komory. Pociť, že stojíme na mieste, kde umierali milióny ľudí, bol deprimujúci.

Po dvoch hodinách sme sa presunuli do druhej časti koncentračného tábora – do Brezinky. Nebolo to tam o nič lepšie. Čakali nás baraky, v ktorých kedysi museli v nepredstaviteľných podmienkach žiť a zomierať desaťtisíce ľudí.

Druhou zastávkou bol Krakow, bývalé hlavné mesto Poľska. Mali sme možnosť vidieť historické pamiatky – kráľovský hrad Wawel i nádherné krakowské námestie, ktoré sú na zozname Svetového dedičstva UNESCO. Lepšie sme sa oboznámili s mestom počas hodinového rozhodu.

Z celodenného chodenia sme unavení nastúpili do autobusu a ešte stále v nás doznievali hrozivé pocity z návštevy koncentračného tábora. Do Lupče sme dorazili po ôsmej večer a plní zážitkov sme sa rozišli domov.

Alexandra Laštiaková, Timea Pavlíková, Tamara Procháčzková, 8. A

Medzinárodný deň detí

Tak, ako matky majú svoj Deň matiek, otcovia Deň otcov, aj my deti máme 1. júna náš sviatok – Medzinárodný deň detí. Tohto roku bol tento náš deň výnimočný, pretože Rodičovská rada pri ZŠ pripravila pre nás skvelý program, tvorený zaujímavými aktivitami a dobrým občerstvením v podobe popcornu a sladkých či slaných koláčikov. Okrem iného sme sa mohli naživo stretnúť so známym thajským boxerom Michalom Tomkom a s hokejistami Michalom Handzušom a s Tomášom Surovým. Ako zvedaví športovní nadšenci a hokejoví fanúšikovia sme im položili pár otázok. Potom sme našim hosťom poďakovali za čas, ktorý strávili v našej spoločnosti.

Za príjemne prežitý deň ďakujeme predovšetkým našim rodičom z rodičovskej rady, ktorí si našli čas na to, aby pre nás pripravili toto prekvapenie. ĎAKUJEME.

Barbora Burgerová, Justína Emma Debnáriková, Karolína Konvičná, Andrea Šariková, 7. A

Ďakujeme všetkým, ktorí prijali naše pozvanie a to: záchranárom zo záchrannej zdravotnej služby, pracovníkom CO skladov pani Gregorčokovej, pánovi Majerovi a pánovi Podhorčíkovi, zásahovej jednotke Zboru väzenskej a justičnej stráže Banská Bystrica, Michalovi Tomkovi, Michalovi Handzušovi a Tomášovi Surovému. A nakoniec veľké ĎAKUJEM patrí hostincu Tribel za fantastické moravské koláčiky, rodine Šagátovej za pitný režim, farme Lipa Hiadel za chutné syry, Lenke Tončíkovej, Radkovi Beňákoviu a Adviku. Rodičovská rada

Sládkovičova lipa

Aj napriek upršanému počasiu sa naši odvážni recitátori v hojnom zastúpení z prvého i druhého stupňa vydali na ďalekú cestu do Hrochote. Pýtate sa prečo? Dňa 21. mája sa konala recitačná súťaž Sládkovičova lipa, v ktorej sa nám podarilo získať pekné umiestnenia.

Poézia: I. kategória – 1. miesto Ema Kováčiková, 2. miesto Matúš Pondelík; II. kategória – 1. miesto Ema Justína Soláriková; IV. kategória – 2. miesto Andrea Šariková.

Próza: I. kategória – 1. miesto Alžbeta Milovská, 3. miesto Hannah Soláriková. Všetkým blahoželáme a prajeme veľa chuti do ďalších recitátorských súťaží.

DFS Drienka na detskom folklórnom festivale Zdola Ponickýho mlyna 2015

Na ďalší folklórny festival, na ktorý nás organizátori pozvali, sme nemuseli chodiť ďaleko. Prešli sme len do susednej dedinky Poniky, kde nás už čakali milí organizátori v typickej festivalovej nálade. Po priestorovej skúške a výbornom obede nás zobraли na prehliadku krásneho katolíckeho kostola. Kostol sv. Františka Serafínskeho, pôvodne gotický rímskokatolícky kostol, postavili v roku 1310 a bol viackrát upravený. Gotické nástenné maľby sú zo 14. storočia, krídlový oltár Panny Márie so sochami Madony, sv. Mikuláša a sv. Barbory pochá-

dza z roku 1512. Neskorogotická kamenná krstiteľnica je datovaná rokom 1526 a rokoková krstiteľnica rokom 1764. Kostol začiatkom novembra roku 2000 navštívil aj anglický korunný princ Charles. Toto všetko a ešte oveľa viac nám povedal jeden z bratov. Po prehliadke kostola sme navštívili Ponickú izbu, kde sme obdivovali nádherné výšivky na ponickom kroji.

Po tejto krásnej prechádzke Ponikami, kde nám z miestneho rozhlasu vyhrávali ľudové pesničky, nás už ťahalo ku kamarátom folkloristom do sprievodu. Spe-

vom, tancom a za podpory rodičov našich detí sme prešli slávnostne vyzdobenou dedinou k ihrisku,

kde bolo postavené pódium. Tam nás už čakali diváci a po príhovore pána starostu už náš „Čimo“ tanečne otváral celý festival. Predstavili sme sa ešte i tancom Na konope z Pršian a Horehronskou zábavou, ale pozreli sme si i vystúpenia našich kamarátov z DFS Dupkáčik, DFS Matičiarik 2, DFS Chotár z Terchovej, DFS Kincso zo Želiezoviec a, samozrejme, domáci DFS Poničan z Poník. Po spoločnom záverečnom čísle sme dostali pamätný list a domov sme odchádzali plní zážitkov a spomienok.

Text + foto Jana Krížová

DFS Drienka na Slatinskej Šútelici

Tak už sa nám pomaly „zfestiválnieva“, ako pomenovali naše deti začiatok festivalovej sezóny. V sobotu 13. júna sme sa ako praví folkloristi vybrali na 2. ročník Podhorského detského festivalu do Slatiny nad Bebravou. Po dlhšej ceste sme prišli do Slatiny, kde sme si prešli priestorové skúšky priamo na festivalovom pódium. Po skúške nás čakal výborný obed – pravé sú-

lance s makom – a hor sa do sprievodu! Celou obcou sa ozývali hlasy našich detí a strhli aj muzikantov z ostatných súborov, ktorí sa k nim pridávali. Na festivale sa zúčastnilo 13 detských folklórnych súborov zo Slovenska a Čiech (cez 450 účinkujúcich), aby prezentovali svoje tradičné folklórne tance.

My sme na festivale vystúpili s tanečno – speváckym pásmom,

nazvaným Pozdrav zo stredného Slovenska, kde sme sa prezentovali tancami z obcí Telgárt, Šumiac, Pohorelá, Heľpa a Pršany. Za vystúpenie sme získali obrovský potlesk od divákov, medzi ktorými bolo viacero Ľupčanov, rodičov našich detí, ktorí nás prišli podporiť, za čo im ďakujeme. Máme výborný fan-klub aj za hranicami nášho kraja :). Sprievodnými akciami festivalu bola prezentácia ľudových remesiel, tvorivé dielne pre deti a rôzne atrakcie.

Pre nás bolo veľkým potešením aj stretnutie Nellky a Filipa Solárikovcov so starými rodičmi, ktorí nás po vystúpení všetkých pozvali na zmrzlinu. A naše stretnutie s nimi neostalo len pri zmrzline a pochvalných slovách. Rozhodli sa náš súborík podporiť aj štedrým darom na kroje pre naše deti.

Ďakujeme krásne, Brezničanovci.

Pre nás sú najväčšou odmenou

pochvalné slová od divákov, potlesky po našich vystúpeniach, ale veľmi si ceníme a sme vďační za finančnú podporu, ktorú od vás dostávame, pretože je nás čoraz viac, chceme ďalej napredovať, stavať nové choreografie, nacvičiť nové spevácke čísla, k čomu sú potrebné kroje, a to bez financií nie je možné. Preto... ďakujeme!

Text + foto Jana Krížová

Viac mäsa pracujúcim

Šesť ostrých spiežových úderov z lupčianskej veže rozráža mĺkvo-tu jasného nedeľného rána a dáva povet k pochodu čate bojovníkov - budovateľov, ktorých zbrane sú čakany, lopaty, fúriky, murárske kladivá a lyžice. Zo širokého námestia zahýbajú k Hronu ústrety vychádzajúceho slnku, kráčajúc do boja o lepší radostnejší svet.

„Viac mäsa môžeme dorobiť len vyšším stavom ošipaných a dobytka. K tomu potrebujeme novú ošipáreň, novú maštal“. Tieto slová lupčianskych družstevníkov si vzali k srdcu komunisti a tak vyznieva aj ich čestný sľub. „My členovia MO KSS v Slovenskej Lupči sa zaväzujeme, že odpracujeme na stavbe ošipárne nášho JRD brigádnickú zmenu“. A sľub si aj plnia.

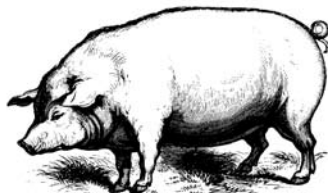
Za nabubrelým Hronom v malebnej polohe úpätia Kopy vypínajú sa pred oči vyťahnuté už múry a krov novej ošipárne družstva pre 200 kusov ošipaných. Opodiaľ kopy materiálu na novú maštal.

Čo ideme robiť? - pýtajú sa ústa aj oči všetkých.

Najsamprv odvodníme terén, znie hlas predsedu Emila Vrába. Budova stojí v hone „Na jarčekoch“ pod svahom na ktorom sa rozprestierajú objekty tehelne a spod ktorého vyviera viacero jarčekov výbornej pitnej kryštáločistúčkej vody. Treba ju zapriahnuť k úžit-

Čo ukrývajú archívy

ku človeka, bude napájať statok, ošipané, no podmáčať budovy nesmie. Treba vykopať odvodňovací kanál. Do stopäťdesiat kubíkov zeminy tu zavádzia.

Chasa si popľúva ruky. Čakany, lopaty cvendžia, slnko sa opiera na obnažené prsia, chrbáty - vyfahuje z nich cícerky potu. Správcovia podnikov, predsedovia, učelia škôl rovnako lopatujú, tlačia naložené fúriky ako robotníci zo závodov a zamestnanci z úradov. Všetko je to jeden nerozborný kolektív tvorivej sily, späť jednu mocnou túhou budovať si lepší zajtrajšok.

Ale - veď sú tu hľa aj zväzáci! Ba aj pionieri! Dvanásťročný Milan Vráb rúbe čakanom do hliny. Nie div - podal sa na otca predsedu. Zväzák Vajda nakladá do fúrika s. Neumanovi, tam zas čiperne zväzácky Gažová, Purgátová, Kochlicová, Bruchániková, Polievková miešajú a donášajú murárom maltu až sa im parí z kečiek. Hlina na svahu ubú-

da navidomoči a o deviatej niet už po tých nespočetných kubíkoch ani pamiatky. Vodička si veselo locege novým korytom a radostné úsmevy sú odmenou všetkým za stotočnú robotu. O chvíľu už lopaty a čakany štrngocú znova. Treba zaviezť preliakliny okolo budovy. Sem tam hupneš do kaše hliny po kolená, ale komuže by to vadilo. Zväzácky čo nabíjajú betón do obločných prekladov sa majú na čom baviť.

Tempo roboty utícha iba popoludní, keď sa vypitvané žalúdky hlásia o slovo. Usmiate tváre sa pred odchodom ešte raz obracajú späť. Oči ti spočinú na širočizných lánoch družstevných polí, vyhladených, bez medzí ako list papiera - obrobených, zasiatyh a na krásne budovisko ošipárne, stojace pri nich. Iba zlý človek môže tu zadudrať na neužitočnosť takéhoto krásneho diela človeka.

Túto reportáž uverejnil **dňa 4.5.1952** týždenník SMER. Autorom bol obyvateľ Slovenskej Lupče Viliam PIACEK, ktorý v tých rokoch pôsobil ako redaktor Smeru a boli mu uverejnené desiatky podobných reportáží z budovania poľnohospodárstva na Strednom Slovensku.

Upravil: Ján Kováčik

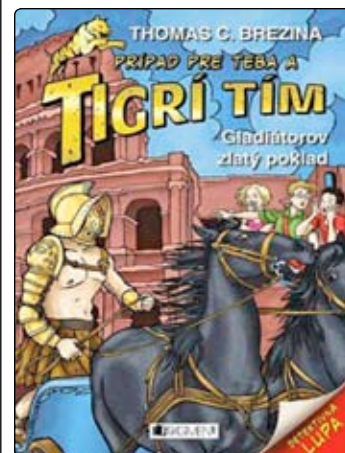
Čo ponúka knižnica

Von Bremzen, Anya:
Umenie sovietskej kuchyne

V tragikomických spomienkach zachytáva autorka sedem dekád Sovietskeho zväzu, jeho úspechy aj trápenia, ako aj roky pred nástupom bolševizmu a rýchle zmeny po jeho páde. Rozpráva napríklad, ako sovietsky potravinový trh oživil nápad opozerané pred vojnou v Spojených štátoch, ako udržovali Leninovu múmiu aj Stalinov apetít, či aké dopady mala Gorbačovova nedomyslená prohibícia. Miestami smutná, inokedy veľmi vtipná kniha o veľkej krajine a ešte väčších problémoch a snoch.

Brezina, Thomas C.:
Gladiátorov zlatý poklad.
Prípad pre teba a Tigri tím.

Počas triedneho výletu sa Tigri tím zrazu ocitne v časoch antického Ríma. Tigri detektívi odhalia plány rímskeho vládcu a pokúsia sa ich prekaziť. Ide skutočne o časovú dieru alebo je všetko len podvod? Podarí sa kamarátom vypátrať bájny zlatý poklad? **ad**

Program Domu remesiel

Júl

1. - keramika (Cukor), maľba na sklo (Križová)
8. - keramika (Cukor), líhané sklo (Jánoš)
15. - keramika (Cukor), líhané sklo (Jánoš)
22. - batika (Jánošová), keramika (Jánoš)
29. - keramika (Jánoš), razítkovanie textilu (Jánošová)

August

5. - servítková technika (Lamperová)
12. - keramika (Liday)
19. - keramika (Jánoš), emajlový šperk (Jánošová)
26. - keramika (Jánoš), emajlový šperk (Jánošová)

3P - požičaj si, prečítaj a prines späť

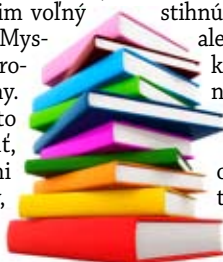
(Výzva pre tých, ktorí stále aj v dobe informačno-technologických komunikácií by chceli podnieť deti ku klasickému čítaniu kníh.)

Chceme deti vrátiť späť ku knihám. Radi by sme pre ne pripravili v škole čitateľský kútik, v ktorom by si mohli vybrať knihu, ktorá by ich oslovila a vyplnila im voľný čas v škole alebo doma. Myslíme si, že výber kníh urabia najlepšie deti samy. Preto by sme vás touto cestou chceli poprosiť, aby ste spolu s deťmi vybrali doma knihy, ktoré už nepotrebuje- te a venovali by ste ich

škole. Deti budú mať ku knihám voľný prístup v priestoroch školy - na 1. aj 2. stupni. Deti si ch budú môcť vypožičať a po prečítaní opäť vrátiť. Aby sa odstránili formality a možné prekážky pri požičiavaní, evidencia o požičiavaní kníh bude dobrovoľná (bude závisieť od zodpovednosti detí).

Knihy môžu deti doniesť ešte, ak stihnú, do konca školského roka, ale ani potom nepotrebné knihy nezhodte, ale doneste alebo pošlite do školy v novom školskom roku. Na 1. stupni ich môžu odovzdávať triednym učiteľkám a na 2. stupni učiteľom slovenského jazyka.

PKSJ a MZ pri ZŠ SC

Ďakujeme všetkým

10. máj je v kalendári venovaný našim matkám. Nemali by sme na ne zabúdať, a to nielen v tento deň. Preto sa SUPH-aci spoločne s OZ Slavonic, ktorej konateľom je Mgr. Lýdia Baranová, rozhodli pripomenúť si tento veľký deň i v Domove

chirurgickom oddelení. Pomáhali im pri tom pani učiteľky zo Základnej školy pri Detskej fakultnej nemocnici, za čo im ďakujeme.

S pribúdajúcim vekom ubúda síl, no cit a láska k umeniu zostáva. O tom sme sa mohli presvedčiť

dôchodcov v Slovenskej Lupči, a to veselým spôsobom. Prišiel Paľko Majerík so svojou heligónkou, gajdami, fujarou, drumblou, a hlavne s prekrásnym spevom a dobrou náladou. Naša Zlatka Palúchová napiekla 2 plné škatule koláčov takých dobrých, ako to vie len ona upiecť, a zábava mohla začať. Pozdравиť a popriať im dobrého zdravia prišla i prednostka Okresného úradu v Banskej Bystrici p. Dr. Ľubica Laššáková a náš pán starosta. Čo bolo veľmi dojemné, kvety, i keď papierové, im vyrobili detičky na Detskom onkologickom a chi-

na na konci minulého roku, keď sme našim obyvateľom i obyvateľkám domova takéto posedenie už zorganizovali a im sa to páčilo. Práve preto sme sa rozhodli prísť opäť. K ľuďom, vďaka ktorým sme dnes tu a môžeme žiť život, ktorý nám dali. K ľuďom, ktorí si zaslúžia našu úctu, no kvôli pokročilému veku a zhoršenému zdravotnému stavu potrebujú pomoc.

Tieto podujatia, balíčky pre seniorov alebo i divadielka pre deti, ktoré sme zorganizovali v marci tohto roku na Detskom onkologickom oddelení a Domove soci-

álnych služieb Prameň pre mentálne postihnutú mládež, môžeme robiť i vďaka vám, milí obyvatelia Lupče i okolia, lebo práve z výťažku vašich prinesených vecí, ktoré na burze popredáme, zaplatíme program či už v Nemocnici, alebo v Domovoch sociálnych služieb. Starostlivosť a ochrana kultúry znevýhodnených skupín obyvateľstva je znakom vysokej úrovne vyspelej občianskej spoločnosti na všetkých jej úrovniach a ľudí, ktorí v nej žijú. Nesmieme zabudnúť, že Európa bola tisícročia postavená na princípe, ktorú najlepšie vystihuje

rozprávka O troch grošoch. Prvý dávame svojim deťom, z druhého žijeme a tretí odovzdávame svojim rodičom. Mali by sme si uvedomiť, že svojim rodičom sme dlžní za výchovu a že musíme investovať do mladej generácie, aby nám mala čo vracať v starobe.

Nasledujúcu burzu nepotrebných vecí plánujeme na 18.7.2015 na tržnici. Veci, ktorých ste ochotní sa vzdať v prospech detí a seniorov, môžete priniesť od 8.00 hod rána na tržnicu alebo doniesť priamo nám.

Ďakujeme za podporu.

Pozývame vás na BLŠÍ TRH

Kedy: 18. 7. 2015

Kde: Nová tržnica na Námestí
SNP v Slovenskej Lupči

O kolkej: od 9:00 do 13:00 hodiny

...spojený s burzou nepotrebností, ktorých ste ochotní sa bezplatne vzdať. Výťažok z predaja bude použitý v prospech projektu Klauni rozdávať smiech – podujatie na Detskom onkologickom a chirurgickom oddelení v Banskej Bystrici. Veci na blšák môžete priniesť na tržnicu od 8.00 hod.

Tešíme sa na vás.

Klauni rozdávať smiech

Niečo o projekte

sia sa vyrovnat s novou situáciou, s novým prostredím s následkami liečby, čo prináša množstvo negatívnych emócií, ako sú stres, strach, úzkosť a iné zábrany, spôsobené chorobou. Program je povzbudzivý nielen po citovej stránke, ale obohacujúci i po stránke intelektuálnej.

Autorkou a realizátorkou tohto projektu je už viac ako 15 rokov Mgr. Lýdia Baranová zo Slovenskej

Lupče. Začala s touto prácou medzi prvými a vždy sa jej podarilo zohnať finančné prostriedky na to, aby zabezpečila vystúpenia v nemocnici aspoň 2 x do mesiaca. 2 roky financovala v Banskej Bystrici i Červené nosy a teraz navštevujú malých pacientov 2 x do týždňa.

Rada Európy zdôrazňuje význam a naplňovanie kultúrnych práv pri upevňovaní procesu sociálnej súdržnosti a slobody jednotlivca osobnostne sa rozvíjať počas celého života, možnosť každého aktívne sa zúčastňovať na živote spoločnosti ako jej úplný člen. Starostlivosť a ochrana kultúry znevýhodnených skupín obyvateľstva je znakom vysokej úrovne sociálnej politiky štátu, rozvinutej demokracie, je znakom vyspelej občianskej spoločnosti nás všetkých.

LB

Z Knižnice ženského magazínu (7)

Mesiac jún – koniec školského roka, posledné prázdniny absolventov štúdia – maturantov či vysokoškolákov, príprava na dovolenku a ešte mnoho iných skutočností charakterizujú začiatok leta. Tí starší si môžu zaspomínať na prázdninové lásky a tí mladí ešte nevedia, či práve toto leto nestretnú svoju osudovú lásku. Práve tak ako o tom hovorí príbeh 32-ročnej Rey. Príbeh je spomienkou na jeden z jej zážitkov, a to na zážitok z internátu v čase prázdnin. Obsah príbehu môže byť pre mnohých návodom, ako otestovať lásku svojho drahého a srdcu najmilšieho. Veď aj W. Shakespeare hovorí „Muž, ktorý sa bojí, nikdy nezíska dievča“.

Takého Rómea želim aj vám

Hoci sme už mohli odísť na prázdniny, partia vysokoškolákov 'stavbárov' sme sa rozhodli, že ešte nejaký čas zostaneme bývať v internáte. Ja som si navyše predsavzala, že to bude tá pravá príležitosť, aby som si otestovala svojho 'Rómea'. Nech Maroško ukáže, či ma naozaj ľúbi, alebo len o láske toľko básni. V sobotu popoludní som sa zavrela v izbe, vybrala som kľúč a čakala som, kedy príde môj donchuan. Prišiel v dohovorenom čase, ako sa na správneho zaľubenca patrí. Nežne zaklopal. „Maroš, to si ty?“ spýtala som sa ustráchané. „Ja. Stalo sa niečo?“

so strachom mi odvetil a zároveň sa pýtal aj on. „Maroš, prosím ťa, pomôž mi. Mám hrozné bolesti, asi som chytila slepáka, a nemôžem von. Kľúče totiž zobrala Marta a ja neviem, kde mám svoje. Nemôžem sa hýbať, aby som ich pohľadala. Potrebujem tvoju pomoc, lebo sa tu hneď pominiem... Ááú!“ Priam vzorovo som hrala bolesť a pritom som pozorne načúvala, ako Maroš zareaguje. „Lenže, ako sa dostanem dovnútra?“ spýtal sa zúfalo. „Mám azda vyraziť dvere?“ „Nie, nie, len to nie!“ zvolala so celá zdesená. „Ale ak môžeš, prerúčkuj sa cez balkóny až k nášmu. Mám na ňom otvorené dvere..., tadiaľ sa najľahšie dostaneš ku mne do izby...“ dokončila som a pridala som navyše ťažké vzdychy. Zo schodišťa sa pomaly dostal na prvý balkón a začal rúčkovať. Pomaly, zato naisto... Ak si dá záležať, najneskôr o päť minút je u mňa. Zrazu sa však intrakom akoby rozvírila vrava. Ktosi zhora zakričal: „Pozrite sa, po balkónoch voľakto chodí!“ A už sa pridávali ďalší a ďalší: „Zastavte ho...!“ „Vodu naňho...!“ „Oblejte ho...!“ „Čoby vodu, chleba suchý naňho hádžte, vtáka jedného...!“ Kým som sa stihla zorientovať, uvedomiť si, čo sa vlastne deje, už aj leteli kúsky chleba, pečiva, zvyšky jedál a do toho prúdy vody. „Vy idioti, čo to robíte, kričal Maroš z plných pľúc, „ja predsa nejdem kraďnúť, ale...“ „Ááá, na rande?“ spýtal sa ktosi, rehotajúc sa. „Potom ti mu-

síme dať čosi na osladenie, aby si bol pre svoju kočku sladší,“ pridala sa do 'rozhovoru' ďalší. Rýchlo som vybehla von, Maroš sa držal ako kliešť zábradlia na siedmom poschodí. Útrpne stál a čakal, kedy dotečie med, ktorý z desiateho poschodia lial akýsi tlk. Robila som, čo som len mohla. „Prestaňte, vy somári!“ zakričala som nahlas, ako som vládala. „Môžete ho zabiť! Čo keď spadne, vy blbci jedni...!“ vyvolávala som. Moje rázne zvolanie všetko razom zastavilo. Maroš sa pomaly pohol po zábradliach smerom ku mne. „Len sa nepondi,“ zvolal ktosi, „takých, ako je on, je na Slovensku dosť!“ a na potvrdenie svojich slov vylial na Maroša pätlitrový pohár uhoriek. „Hovádo,“ uľavil si potichu Maroš, keď sa skončila uhorková sprška. Potom už bez problémov došiel na môj balkón. Rýchlo som ho chytila a pomáhala som mu do svojej izby. „Maroško, Maroško môj, celý si mi?“ pýtala so sa ho ustarostene. „Celý, celý, len poriadne osprchovaný,“ usmial sa. „To je dobre, veľmi dobre,“ chlácholila som ho a v duchu som si predstavovala tú hrôzu, ktorá sa ešte pred chvíľou mohla udiť. „Ozaj, a že som taký smelý, ty si už zdravá? Slepák odrazu vidí?“ spýtal sa s úsmevom. „Vidí, lebo... lebo videl tvoje hrdinstvo a odvahu... a... a moju hlúposť. Lebo, Maroško, nehnevaj sa, ale ja... ja som nebola chorá..., len som si ťa chcela otestovať..., či... či ma máš tak rád, že by si aj... že by si aj Rómea tromfol.“ Maroš sa prísne na mňa pozrel, pokrútil mi na čele prstom a zdvihol sa. Chytil kľučku dverí, otočil sa a... „Vlastne takúto bláznivú Júliu by som už určite nikde nenašiel. Preto zostanem. Len ťa prosím o dve veci. Po prvé, že už nikdy žiaden test a že dostanem odmenu za toľkú odvahu...“ Ticho som prikývla. Lebo uznáte, tak ľahko vyjsť z riskantného testovania sa človeku hocikedy nepodarí. A možno ani vám, keď si myslíte, že ten váš je super...

Upravila Eva Horská

Spomienky nevymiznú

Samozrejme, musí ísť o niečo, čo človeka osloví, vryje sa do jeho pamäti. Tak je to aj so spomienkami mojich priateľov Herberta a Gizely Bahrovcov z Hamburgu, mesta, ktoré je po Berlíne druhé najväčšie mesto Nemecka, vo forme mestského štátu a prístavu, siedmeho najväčšieho mesta Európskej únie s množstvom mostov a kanálov. Mesto má viac ako 1,8 milióna obyvateľov a jeho metropolitná oblasť približne 4,3 milióna obyvateľov. Práve z tohto mesta manželka Gizela a Herbert Bahrovci po prehliadke miestností a konkrétnych činností v našom Dome remesiel – maľovanie na sklo, tkanie a batikovanie šatiek – ocenili aktivity ľudí, o ktorých sme čítali už dávnejšie ako „... o ľuďoch, ktorí sa odovzdávajú činnosti v Dome remesiel svojím srdcom“ (id), a zistili, že sú to ľudia fantastickí.

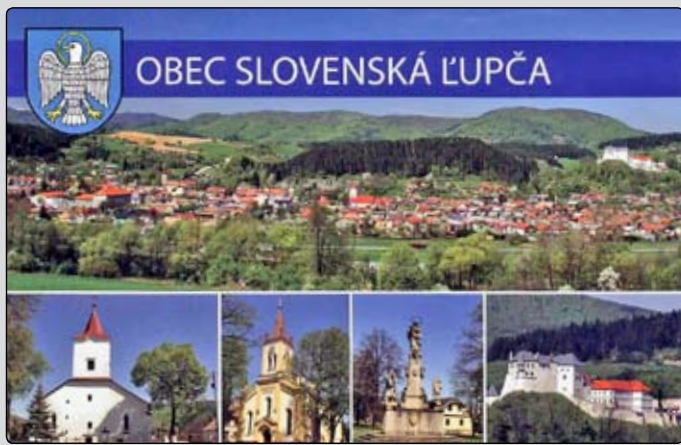

Touto cestou chcem v mene svojom, ako aj za mojich dobrých priateľov, známych z čias štúdia, poďakovať za venovanie sa ľuďom, nečakaným návštevníkom, a to pani Dr. Jánošovej a Ing. Krížovej, a hlavne pani Katke Budajovej, rod. Žárovovej, z práce ktorej si do Hamburgu odniesla pani Gizela Bahrová krásnu ručnú prácu – tkané prestieradielko. Darček bol pre moju priateľku o to vzácnejší, že sama sa okrem svojho povolania inžinierky architektúry vnútorného zariadenia venuje práve ručným prácam – aranžovaniu, vyšívaniu, háčkovaniu a pleteniu. Čas beží, bližšie sa leto, priatelia sa mi ozvali a pri spomienke na posledné stretnutie prišla reč aj na náš Dom remesiel, a darček, ktorý zdobí interiéry vily v Hamburgu. A za to srdečne ďakujem. Zároveň želim všetkým, ktorí sa starajú o činnosť tohto zariadenia, veľa elánu do ďalších aktivít v rámci nášho slovenskoľupčianskeho Domu remesiel.

(vf)

Pohľadnicu obce

a ďalšie suveníry si môžete kúpiť na Obecnom úrade.

Spomienka

„To, že sa rana zahojí, to je len klamné zdanie. V srdci nám bolesť zostala a tiché spomínanie.“

Dňa 12. júna sme si so smútkom v srdci pripomenuli 3.výročie úmrtia môjho milovaného syna

Petra Etiána Zemana.

Kto ste ho poznali venujte mu tichú spomienku a modlitbu. S láskou spomínajú mamka, sestry a krstné deti.

Pod'akovanie

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli na poslednej ceste odprevadiť našu milovanú maminku

Eleny Majerovej,

ktorá nás po ťažkej chorobe náhle opustila 28.5.2015.

Ďakujeme aj pánu farárovi J. Jakušovi za dôstojnú rozlúčku a milé slová útechy.

Za prejavy sústrasti a kvetinové dary ďakuje dcéra Elenka Oravcová s rodinou.

Spomienka

Koľkokrát sme na Hôrku cestičkou stúpali,
toľkokrát sme sa na tisíc otázok pýtali.
Koľkokrát sme chodníkom okolo kríža kráčali,
toľkokrát sme líca slzou zakotúľali.
Koľkokrát sme k červenému srdcu prišli
toľkokrát sme tvojho anjela s knižkou stisli.
Koľkokrát sme plamienky tebe zažali,
toľkokrát sme dych úzkosťou zadržali.
Koľkokrát sme pri tebe mlčky postáli,
toľkokrát sme tieseň v duši zahnali.
Nevieme, koľkokrát sa ešte s tebou lúčiť budeme,
nevieme, koľkokrát tou cestou ešte pôjdeme.
Ale my ťa samého tam hore na kopčeku nenecháme.
Nikdy nie sme sami a ty nikdy nie si sám.
A tak ti na odchode len rukou zamávame a povieme ti:
„Príde čas, keď sa spolu stretneme.“

Dňa 29.6. uplynie rok čo sme sa navždy rozlúčili s našim milovaným

Michalom Mišanym.

S láskou spomína mama, brat Ján a ostatná rodina. Kto ste ho poznali venujte mu tichú spomienku.

INZERCIA

Predám 3-izbový byt v Slovenskej Ľupči so záhradkou. Kontakt: 0905 489 970

O.Z. Slavonic

Odborný garant projektu: PhDr. Stanislav Mičev, PhD. riaditeľ múzea SNP

Vás pozývajú na spomienkový koncert spojený s výstavou a spomienkami

OBĚTE VARUJÚ

Venované vypálenej obci Kalište a jej obyvateľom

Spomienka na Slavomíra Palúcha

12.7.2015 18:00

Park pri kultúrnom dome v Slovenskej Ľupči

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prvý Ľupčiansky beh s prekážkami

Názov vznikol len ako pracovný s myšlienkou, že na trati dlhej asi 10 km bude cca 10 rôznych prekážok.

Postupne sme však z prekážok upúšťali, ako sme zisťovali náročnosť na ich realizáciu v teréne, financie, materiál a v neposlednom rade veľkú zodpovednosť za bezpečnosť. Dalším impulzom boli rady skúsených organizátorov z MarathonBB Mira Štrbu a Romana Halaja a vždy mi znela v ušiach rada: „Urobte beh iný, ako sú ostatné, každý musí byť niečím výnimočný a odlišný od ostatných tu v okolí.“

Uvedomila som si, že ak urobíme „len beh“, pretekári si odškrtnú akciu a pustia to z hlavy. A my sme chceli, aby im zostal v pamäti ako jeden z krásnych športových zážitkov. Tak sme začali postupne ladiť trať. A tak, ako ju môj manžel so synom niekoľkokrát prešli, dolaďovali, dopĺňali malé „zákernosti“ – ako výbehy poza skalu pod Virágovou chatou a poza Driekynskú skalu. Pri prvej skale objavili krásne a nepoznané prírodné zákutie, ktoré uvidíte, len keď sa dostanete za skalu. Neskôr sa pridalo brodenie potokom, kde po plytkom koryte a podlezaní popod mostík vhupli pretekári odrazu do vody skoro po pás. To bolo prekvapenie. A keďže nám v názve ostalo slovo prekážky, ktoré sme na začiatku slúbili, chceli sme sľub čiastočne dodržať a zároveň nekopírovať Spartan či Tvrďák. V cieľi sme teda ešte pripravili kmene stromov, po ktorých museli pretekári pri dobiehaní prebehnúť s udržaním rovnováhy. A osviežením bol jemný prúd vody z hasičskej hadice, ktorým zároveň maloval dúhu Maťo Sereďy s našimi hasičmi pod futbalovou bránou, ktorou dobiehali všetci do cieľa. Keď sa späťne na všetko pozriem

teraz, dala by som nášmu preteku prívlastok prírodný. Trať v lone prírody, prekážky prírodné, stupne víťazov z kmeňa stromu a štartovacia aj cieľová „slavobrána“ nebola nafukovacia, reklamná, ako je to samozrejmosťou, ale opäť z kmeňa stromu s briezками, osadenými do stredu. Všetko teda „natur“.

Musím povedať, že účasť každého jedného pretekára, jeho prihlásenie na online registrácii sme prežívali s nesmiernou radosťou. Obavy, koľko príde pretekárov, či prídu a podobne, samozrejme, boli. Veď išlo o prvú takúto akciu v Ľupči. A potom, keď sa to začalo postupne plniť, nastúpil pocit obrovskej zodpovednosti. Dať všetkým to, čo očakávajú. Každý jeden účastník bol úspechom a boli aj známe mená – víťaz ružomberského Tvrďáka 2015 Peter Štilla, futbalista Greško, Tereza Fehérová z klubu Trian a mnoho iných, ktorých poznám z rôznych športových podujatí ako stálych pretekárov. Prišli zo Zvolena, Detvy, Žiaru, Brezna, Kordík, Banskej Bystrice... A keď vám niekto z tých skúsených povie, že to bola pre neho najkrajšia trať, akú bežal doteraz, tak je

to pre nás najväčšia pocta. Pretože tých trati skúsili už nespočetne. Mňa osobne potešila tiež účasť jedného zo sponzorov Braňa Petra – Confal s jeho teamom, ale zároveň ma potešil aj účastník, ktorý nebehá vôbec a má rád posedenie pri pivku. Budem sa opakovať, už som to spomínala v jednom článku.

Ale vždy ide o to, vytiahnuť ľudí z gaučov, od piva, siahnúť si na dno svojich síl. To dno je také hlboké, aká je hlboká odhodlanosť a sila premôcť sa. Keď máte chuť vzdať to, dôležité je prekonať sa a bežať ďalej, dôjsť do cieľa a až tam pochopíte, prečo vám za to stoja kŕče v lýtkach a stehnách, budete sa chcieť dostať na ďalšiu úroveň, mať ďalšiu medailu a fotku v cieľovej rovinke. Zažiť tie pravé emócie. To sa ale dá pochopiť až v cieľi. A to pochopilo v sobotu 132 pretekárov, včítane detí. A pochopili to aj dvaja chalani Jožko Homola a Peťo Lakomčík, ktorí skonštatovali:

„Nebol som prvý, ale ani posledný...“, prekonal som samého seba.“

„Prišiel som, videl som, zdolal som a pre seba aj zvíťazil som. Dúfam, že o rok sa uvidíme opäť.“

Ale boli aj takí, ktorí si trať zjednodušili, neviem, či ich hryzie sve-

domie, ale radosť určite nemajú. Pre nás z toho plynie ponaučenie, dôveruj, ale preveruj, a teda lepšie strážiť kritické body, ako boli výbehy ku skalám.

Rozkošné boli deti, ktoré zdolali trať dlhú 1,5 km so sprievodom, ktorý za nimi nestačil. Deti sa s veľkým odhodlaním rozbehli, rozprchli ako malé kuriatka a doprovod im videl už len chrčty.

Bez sponzorov by to nešlo, preto si dovoľm všetkým touto cestou poďakovať. Sú to: Obec Slovenská Ľupča, BBSK s podporou predsedu, Evonik, Confal – Braňa Petro, Auto Bleeder – Michal Snopko, Rekstav – Peťo Dula, Coolbike z BB, Slovenka, Allianz, Keiko Martin Matiaš, RD Hron, BePo – Maťo Dobiš a, samozrejme, náš Dobrovoľný hasičský zbor.

Dakujeme všetkým, ktorí nám pomáhali ako dobrovoľníci a podporovali nás od začiatku zrodu tejto myšlienky. Boli to Marek Klinec a Roland Lamber, Roman Halaj a Miro Štrba, starosta Miroslav Macák, Michal Hlaváč, Evka Gránerová, Zuzka Jandurová a Danka Šoltésová, Majka, Rado, Zuzka a Vladka Patrášovci, Miloš a Julka Urbanovci, Kristínka a dievčatá okolo trate a registrácie, Erik Dvoran, Tribel so svojimi chutnými cestovinami, deti s Dankou Haviarovou pri čistení trate po preteku. Zvlášť ďakujem nášmu „dvornému“ moderátorovi Ľubkovi Bakaljarovi za profesionálny výkon pri moderovaní, jeho ochotu a ústretovosť. Snáď som na niekoho nezabudla, pretože úžasných ľudí pri tejto akcii bolo veru dosť a každý niečím prispel k atmosfére podujatia.

Kto má záujem o fotogalériu, nájde ju na facebooku: Ľupčiansky beh s prekážkami.

Ivona Dobišová

Výsledky Ľupčianskeho behu

6. 6. 2015

Výsledky v kategórii muži do 39 rokov:

1. Štilla Peter, Trian ŠK UMB
2. Lukáč Miroslav, Žiar nad Hronom
3. Balážik Jakub, Divín

muži nad 40 rokov:

1. Mikuštiak Martin, Adam Šport Ružomberok
2. Škvařil Jiří, Continental Sport Club Zvolen (rodák z našej obce)
3. Kamas Roman, BK Sliach

ženy do 39 rokov:

1. Kovalančíková Lucia, ŠK HADVEO BB
2. Fehérová Tereza, BB
3. Hruzová Andrea

ženy nad 40 rokov:

1. Murčová Jana, Selce
2. Pilná Danica, MT Bikers Pohronie
3. Rañanidesová Izabela, SCK Dumbier

Ľupčiansku trať s úspechom a bez ujmy na zdraví zdolali aj Ľupčanania, ktorí nepretekajú za žiadny team. Medzi našich najlepších v kategórii mužov do 39 rokov patria Matiaš Martin, Lakomčík Peter ml., Cimerman Daniel. V kategórii nad 40 rokov Dobiš Milan a medzi ženami Gránerová Silvia s Kováčovou Radkou. Blahoželáme.

Spracovala: eg, foto eg

